

Afstemning

Lovforslaget forkastedes, idet 22 (SF og VS) stemte for, 129 (S, KF, V, RV, CD, KrF og FP) imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Tredje behandling af lovforslag nr. L 83:

Forslag til lov om ændring af lov om social pension. (Ændrede regler om arbejdsgiverbidraget til førtidspension m.v.).

(Fremsat 21/11 84. Første behandling 29/11 84. Betænkning 6/12 84. Anden behandling 11/12 84).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 100 stemmer (KF, V, SF, RV, CD, VS og KrF) mod 52 (S og FP).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Anden behandling af lovforslag nr. L 15:

Forslag til lov om ændring af lov om tipning og af lov om landsspil i forbindelse med hestevæddeløb (V6-spil).

(Fremsat 3/10 84. Første behandling 9/10 84. Betænkning 11/12 84).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslagets §§ 1-3

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Samtykke til behandling:**Formanden:**

De næste to sager på dagsordenen kan kun med tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Man gik da til:

14) Anden behandling af lovforslag nr. L 95:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Aktiesalg til holdingselskaber).

(Fremsat 4/12 84. Første behandling 6/12 84. Betænkning 12/12 84).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

*Forhandling***Tastesen (S):**

Da dette lovforslag var til første behandling, havde jeg en række kritiske bemærkninger i forbindelse med de misbrug, der har fundet sted, men også i forbindelse med udformningen af lovforslaget. Det var vældig vigtigt, at man kunne sætte ind over for den udbredte holdingstiftelse med sigte på aktiesalg til sig selv på meget gunstige vilkår.

[Tastesen]

Vi havde desværre ikke før denne første behandling modtaget professor Thøger Nielsens redegørelse, som vi først fik udleveret som bilag, efter at udvalgsarbejdet var gået i gang. Jeg må erkende, at nogle af mine vurderinger nok har været for strenge i første omgang, for redegørelsen har vist sig at være mere redelig, end jeg i første omgang troede. Vi mener dog alligevel, at regeringens lovforslag ikke lukker tæt nok for misbrug. Der er f.eks. ret så mange dispensationsmuligheder i lovforslaget, som det ser ud nu.

Vi har under udvalgsarbejdet fra socialdemokratiets side søgt at få flertal for et stærkere indgreb, der i sin konsekvens var lige så præcist som det forslag, socialdemokratiet selv fremsatte samme dag som regeringsforslaget. Vi har desværre under udvalgsarbejdet ikke kunnet få flertal herfor, og derfor må vi holde os til de ændringsforslag, det er lykkedes at skaffe flertal for, og som jeg indstiller at man stemmer for.

Under alle forhold er lovforslaget i sit sigte et bidrag til at få standset misbruget af de meget fordelagtige regler, der er indført i aktieavancebeskatningsloven, og det støtter vi selvfølgelig, også da forslaget har samme sigte som vort eget forslag. Vi vil dog med kritisk årvågenhed følge administrationen af dispensationerne. Vi håber, at de må blive administreret på en rimelig og retfærdig måde.

Der er dog ét ændringsforslag, jeg vil opholde mig ved, det er ændringsforslag nr. 4, om ikrafttrædelsesdatoen. Socialdemokratiet og SF foreslår, at loven får virkning fra indkomståret 1984, hvor ministerens forslag går ud på, at ikrafttrædelsesdatoen er den 4. december 1984. Der er dog ingen grund til at komme i samvittighedskonflikt af denne grund, for der er tale om dispositioner, der kan forandres i løbet af indkomståret, og om hvis lovlighed der hersker stor tvivl. I mange af disse aktiesalgstilfælde er der tale om markeret udbytte, og det har været uhyre svært at trække grænsen, hvilket da også blev bekræftet af ministeren for skatter og afgifter den 27. november i år i et svar til fru Pia Kjærsgaard.

Det, det drejer sig om i denne sag, er, at vi ikke tager penge fra nogen i 1984, men ved at stemme for ændringsforslaget forhindrer man, at der er nogle, der tager penge fra samfundet i 1985. Det er faktisk det, der op-

nås ved at stemme for det stillede ændringsforslag.

Professor Thøger Nielsen, der har skrevet det responsum eller den redegørelse, der har ligget til grund for behandlingen i folketingsudvalget, skriver bl.a.:

»På det foreliggende område har der i særdeleshed i den seneste tid, og det vil navnlig sige indeværende år, hersket megen tvivl om den skattemæssige behandling af de omhandlede dispositioner. Man kan derfor ikke hævde, at der er blevet disponeret på baggrund af en klart begrundet forventning om visse indiskutable skattemæssige konsekvenser af dispositionen, så meget mere fordi den tvivl, der har bestået, er kommet offentligt til orde.

Ved dispositioner over væsentlige aktieinteresser vil der som regel være kvalificeret rådgivning til rådighed fra sagkyndige, og man må formode, at disse har henledt opmærksomheden på de tvivl, der kunne foreligge, en formodning, der kan underbygges af de ikke helt få tilfælde, der er blevet forelagt med henblik på bindende forhåndsbesked.«

Thøger Nielsen konkluderer i denne forbindelse:

»På denne baggrund forekommer det rimeligt at overveje at give den ændrede affattelse af § 16 B virkning i hvert fald for det indkomstår, der ikke er afsluttet forud for fremsættelsen af eventuelt lovforslag i folketinget. Dette ville i de fleste tilfælde indebære, at dispositioner af den omhandlede art, som er truffet i året 1984, vil falde ind under lovreglen.«

Og det er det, Thøger Nielsen omtaler her, socialdemokratiet og SF har gjort ved det stillede ændringsforslag.

Som i så mange andre sager beror ændringsforslagets vedtagelse på det radikale venstre, og jeg har den største respekt for den samvittighedskonflikt, der måtte være både hos dette partis medlemmer og hos folketingets medlemmer i øvrigt, men i denne sag mener jeg, at man med god begrundelse kan stemme for dette ændringsforslag, fordi det ikke tager noget fra nogen, men klargør en retstilstand, hvorom der har hersket tvivl igennem hele 1984.

Med disse ord skal jeg anbefale ændringsforslagene og senere lovforslaget til vedtagelse.

Hagen Hagensen (KF):

Med dette lovforslag er der et ønske om at komme forskellige skattemæssige arrangementer til livs, forhold, som vi mente vi ikke kunne bære længere. Derfor har regeringen fremsat lovforslaget. Der skete jo det, at socialdemokratiet på samme tid fremsatte sit forslag med samme sigte, man ville bare løse opgaven på en anden måde.

Det bliver nu regeringens forslag, der går igennem, og det synes jeg er rigtigt, for det er efter min opfattelse den klareste og den bedste måde at gøre tingene på. Der skal ikke være spor tvivl om, at vi med dette ønsker at hindre skattearrangementer ved holdingstiftelse, dette kodeord, der er blevet anvendt om det, der medfører ikke-acceptable skattemæssige virkninger, som må siges at være utilsigtede i det gældende regelsæt.

Jeg skal derfor meddele, at vi efter at have behandlet forslaget i udvalget kan stemme for ændringsforslag nr. 1 og 2. Om nr. 3 vil vi gøre den bemærkning – det er et ændringsforslag, der er stillet af socialdemokratiet, SF og det radikale venstre – at vi, overensstemmende med det, det radikale venstre skriver i sine bemærkninger, mener, at det er overflødigt at stille dette forslag, for at ministeren skal have en bemyndigelse til at lade andre på sine vegne træffe afgørelserne. En minister har altid ret til at delegerer til andre, og derfor synes vi ikke, der er grund til denne tilføjelse, navnlig ikke med de bemærkninger, der er givet til dette ændringsforslag. De tyder på, at man ønsker det lagt ét sted hen, nemlig til ligningsrådet. Jeg synes, det må være op til ministeren på ganske normal måde at bestemme, hvem han ønsker at delegerer sine beføjelser til.

Så er der ændringsforslag nr. 4, der er stillet af S og SF, som kort og godt går ud på, at man vil give loven tilbagevirkende kraft for hele det indkomstår, der endnu ikke er afsluttet den 4. december i år, hvor lovforslaget blev fremsat. Det indeholder jo den bestemmelse, at det fra og med fremsættelsesdagen skal have virkning, når det bliver vedtaget. Det synes vi var den rette måde at gøre det på. Der var ikke spor tvivl om, at her skulle der slås til og holdes fast, og det gjorde vi ved at give det virkning fra fremsættelsesdagen. At give skærpene skattelov tilbagevirkende kraft strider imod retssikkerhe-

den, som vi tilstræber at gøre så fuldkommen som muligt. Det er derfor klart uacceptabelt at give en skærpene skattelov tilbagevirkende kraft, og jeg forstår rent ud sagt ikke, at man kan foreslå noget sådant.

Professor Thøger Nielsen har fremført nogle synspunkter på ikrafttrædelsen i den redegørelse, han er kommet med. Han argumenterer både for og imod at lade en lov gælde for dispositioner i tiden forud for lovforslagets fremsættelse. Argumentationen fra hans side for, at man skal give det tilbagevirkende kraft, er langt fra entydig, og hvad han skriver, rummer tvivl på en række punkter. Han bruger ord som »formodning« og »må« og »bør«, men man har ikke og kan ikke have, når der er tale om at give noget tilbagevirkende kraft, klare og koncise bestemmelser om, at det skulle der være grund til at gøre. Dertil kommer, at det aldeles ikke gør forholdet antageligt, at det formodes kun at omfatte et fåtal af skatteydere, tværtimod. Alle har krav på retssikkerhed, alle har krav på retsbeskyttelse.

Almindelig retsbevidsthed tilsiger, at der ikke gives skærpene love, især ikke skærpene skattelove, tilbagevirkende kraft. Lad underliggende forhold og transaktioner være nok så uacceptable og stridende mod lovens ånd og mening. Folketinget svarer ikke igen med at give en uacceptabel tilbagevirkende kraft, der i øvrigt vil komme til at virke tilfældigt, fordi den har en afgrænsning i tid, der kan gøre det endnu mere urimeligt og uretfærdigt at lade noget slippe igennem, men ikke andet.

Folketinget kan ikke være noget sådant bekendt. Folketinget sætter sin anseelse på spil, hvis man krænker dette retsprincip, som vi har anerkendt igennem så mange år.

Fogh Rasmussen (V):

Folketinget har haft to forslag til behandling om indgreb imod den skattetænkning, der har fundet sted i forbindelse med holdingstiftelse, ét fra socialdemokratiet og ét fra regeringen. Vi er tilfredse med, at det er regeringens forslag, der bliver grundlaget for dette indgreb.

Vi kan støtte de ændringsforslag, der er stillet af skatteministeren, og må afvise de andre ændringsforslag. Jeg vil specielt knytte et par bemærkninger til ændringsforslag nr. 4, som er stillet af socialdemokratiet og SF,

[Fogh Rasmussen]

og som vil indebære, at denne lov får klart tilbagevirkende kraft.

Vi må på det allerskarpeste tage afstand fra dette ændringsforslag om at give loven tilbagevirkende kraft. Forslagsstillerne henviser i begrundelsen for forslaget til et responsum fra professor Thøger Nielsen. Jeg synes, at det ganske overes, at Thøger Nielsen også i sin udtalelse anfører, at man normalt bør respektere, at en skærpende skattelovgivning ikke får tilbagevirkende kraft. I dette tilfælde er der anført nogle forhold, som måske kunne begrunde at give lovgivningen tilbagevirkende kraft. Men det er vores helt klare politiske opfattelse, at disse særlige forhold slet, slet ikke er tungtvæjende nok til at give en skærpende skattelovgivning som denne tilbagevirkende kraft.

Efter vores opfattelse er det stærkt krænkende for fundamentale retsprincipper i vores samfund, at en sådan skærpende lovgivning får virkning for dispositioner, som er indgået i tillid til gældende lovgivning, og derfor vil vi på det allerkræftigste tage afstand fra dette forslag og stemme imod det.

Rahbæk Møller (SF):

Hvad drejer denne her sag sig om? For det første drejer den sig om, at regeringen forsøger at favorisere erhvervslivet med nogle særregler. Dernæst gør den det så dilettantisk, at der næsten øjeblikkelig opstår udnyttelsesmuligheder, og specielt ét arrangement får stor omtale i pressen, dels på grund af beløbets størrelse, dels på grund af at en af hovedaktørerne er knyttet til regeringen som en af dens skatterådgivere. Så foretager regeringen den for så vidt fornuftige disposition at bede professor Thøger Nielsen om at gennemgå problemstillingen og komme med en anbefaling, og regeringen følger Thøger Nielsens anbefaling på nær på ét punkt, nemlig overgangsbestemmelsen, som Thøger Nielsen foreslår udformet således, at også det nævnte arrangement med DMK og Robert Koch-Nielsen bliver omfattet.

Socialdemokratiet og SF stiller naturligvis ændringsforslag i overensstemmelse med Thøger Nielsens anbefalinger. Vi må håbe, at det bliver vedtaget. Jeg skal gøre opmærksom på, at i forbindelse med ændringsforslaget bliver det foreslået, at de nævnte dispositioner kan omgøres, og at eventuelle offent-

ge gebyrer i forbindelse med disse dispositioner kan godtgøres. Det må gå igennem. Det vil være grotesk, hvis man lige nøjagtig holder hullet åbent så længe, at regeringens skatterådgiver får et stort antal millioner ud til en meget lav beskatning.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne sige nogle ord om ændringsforslag nr. 4. Det er forslaget om at lade denne lov få tilbagevirkende kraft, så den gælder for hele 1984.

Vi har til belysning af problemerne modtaget et meget værdifuldt indlæg på 35 A4-sider af tidligere professor Thøger Nielsen, og jeg synes, det er så værdifuldt, at man skulle gøre sig ulejlighed med at studere det og sætte sig ind i det. Professor Thøger Nielsen anbefaler deri – sikkert til overraskelse for mange – at dette lovforslag får tilbagevirkende kraft. Der er mange argumenter for det, anfører professoren. For mig har det ved overvejelsen af, om vi bør følge dette råd, været afgørende, at professoren anfører, at der er tale om skærpende lovgivning.

Med andre ord, det, vi skal tage stilling til, er: kan folketinget gennemføre skærpende lovgivning med tilbagevirkende kraft? Jeg har overvejet Thøger Nielsens argumenter meget grundigt, og jeg må meget kraftigt henstille til et flertal i dette ting, at man ikke gennemfører skærpende lovgivning med tilbagevirkende kraft. En sådan gennemførelse af skærpende lovgivning med tilbagevirkende kraft danner præcedens. Man kan sige, så meget man vil, at der i denne sag er mange særlige omstændigheder, det indrømmer jeg at der er, men hvem husker disse særlige omstændigheder, næste gang vi står over for at skulle gennemføre skærpet lovgivning med tilbagevirkende kraft? Jeg frygter for, at man ikke husker de særlige omstændigheder og siger, at når det kunne gøres dengang, så kan vi gøre det én gang til.

Det er efter min opfattelse meget, meget farligt for folketinget at ryste tilliden til lovgivningen ved, at man gennemfører det med tilbagevirkende kraft. Det nævnes som undskyldning bl.a., at ligningsloven, som den er udformet, ikke er tilstrækkelig stringent, og jeg indrømmer, at der har været dette hul, og vi har ikke ønsket dette hul. Jeg vil dog bede dem, der overvejer eller allerede har bestemt

[Berrihard Baunsgaard]

sig til at stemme for den tilbagevirkende kraft, om at overveje, om det ikke er et ansvar, som i første række rammer minister og folketingsmedlemmer, specielt skatteudvalgets medlemmer, som ikke i tilstrækkelig grad har evnet at stoppe alle mulige huller, har evnet at gennemføre en tilstrækkelig stringent lov. Jeg mener, at det er vores ansvar. Jeg mener ikke, at vi tør gå til at gennemføre den skærpelse med tilbagevirkende kraft.

Jeg bør føje til, at denne opfattelse har jeg, andre i min gruppe har en anden opfattelse, idet de lægger mere vægt på de særlige omstændigheder, og de vil stemme i overensstemmelse hermed.

Bente Juncker (CD):

Centrum-demokraterne accepterer, at det er nødvendigt at gribe ind med lovgivning på dette område, og når det så skulle være, glæder vi os over, at det er ministerens forslag, der bliver gennemført.

Angående ændringsforslagene kan vi stemme for nr. 1 og nr. 2. Nr. 3 mener vi er overflødig, og nr. 4 om tilbagevirkende kraft må vi tage skarpt afstand fra.

Lenger (VS):

Det er også ændringsforslag nr. 4 om ikrafttrædelsestidspunktet, jeg vil sige noget om. Som andre har nævnt det, gør denne ikrafttrædelsesdato især en forskel for én stor handel, der har fundet sted, muligvis også for nogle flere, men det er især én, vi taler om.

Jeg vil godt præcisere, at VS er i enhver sammenhæng afvisende over for at lovgive med tilbagevirkende kraft, og så er det for så vidt underordnet, hvem det drejer sig om, og hvad de har gjort, men dette forslag drejer sig jo netop ikke om at lovgive med tilbagevirkende kraft i traditionel forstand. Der er for så vidt heller ikke nogen særlige omstændigheder i denne situation. Det, som er afgørende for os i denne forbindelse, er, at de, der har handlet i tillid til den gældende lovgivning, får mulighed for at gøre deres handel om, at tilbageføre den til den situation, der var under den tidligere lovgivning, og det er et element, der ikke er med i det, man traditionelt kalder for at lovgive med tilbage-

virkende kraft. Det er en helt anden situation.

Derfor kan vi ikke opfatte dette indgreb som noget som helst, der har at gøre med at lovgive med tilbagevirkende kraft. I så fald ville vi helt tydeligt, helt klart og uden nogen som helst slinger i valsen være gået imod forslaget. Det gør vi ikke. Vi stemmer for ændringsforslag nr. 4, men jeg vil gerne med dette indlæg præcisere, at det har intet at gøre med at lovgive med tilbagevirkende kraft.

Aase Olesen (RV):

Stillingtagen til ændringsforslag nr. 4 om lovens ikrafttrædelse er en overordentlig vanskelig afvejning af begrebet at lovgive med tilbagevirkende kraft.

Jeg har som repræsentant for de medlemmer af den radikale folketingsgruppe, der vil stemme for dette ændringsforslag, afleveret et betænkningsskildring i går, som af tekniske grunde åbenbart ikke er blevet helt korrekt citeret i betænkningen. Derfor vil jeg gerne herfra citere betænkningsskildringen i dets fulde ordlyd, således at man kan se, hvad det er for argumenter, der har været afgørende for de medlemmer af gruppen, som nu stemmer for ændringsforslaget:

»... for nogle medlemmer af den radikale gruppe har professor Thøger Niensens argumentation været afgørende. Disse medlemmer betragter ikke ændringen af loven som skærpelse af skattelovgivning med tilbagevirkende kraft, idet man anser lovforslaget som en klargørelse af en lov, hvorom der også offentligt har været rejst tvivl om fortolkningen. Der må lægges vægt på, at der ikke med lovændringen bliver tale om at skærpe gældende regler, men alene om at hindre skatteunddragelser i strid med lovens hensigt.«

»Og så kommer det afsnit, der er faldet ud i betænkningen:

»Det er afgørende for de pågældendes stillingtagen, at nogle af de skatteydere, der bliver ramt af den ændrede lovgivning, ikke kan siges at have handlet i god tro, samt at det må veje tungt at ligestille de skatteydere, der har handlet på kanten af lovens hensigt, med de skatteydere, der nøje har overholdt lovens ånd og bogstav.«

Og betænkningen fortsætter:

[Aase Olesen]

»Endelig er det væsentligt, at alle skatteydere, der berøres af lovgivningen – altså også de, der faktisk har handlet i god tro – vil have mulighed for at annullere beslutningerne om overdragelse eller selskabsstiftelse og få refunderet eventuelle offentlige udgifter forbundet hermed.«

Det var det betækningsbidrag, jeg indleverede i går. Jeg vil godt her tilføje, at når man går tilbage i sagen, slår det mig, at ministeren allerede i sin fremsættelsestale takker professor Thøger Nielsen for hans store og værdifulde indsats i forbindelse med dette arbejde. Det kan undre mig, at ministeren ikke med ét ord faktisk har nævnt, hvorfor man end ikke er gået ind i den overvejelse og den afvejning, som Thøger Nielsen anbefaler, nemlig at overveje det rimelige i at lade loven have virkning for indeværende år, men det er der altså ikke noget at gøre ved. Det har vi andre måttet overveje, og som jeg startede med at sige, har det ikke været nogen let afvejning af modstridende hensyn. Men vi vil meget gerne understrege, at vi ikke med denne afgørelse på nogen måde ønsker at skabe præcedens for at lovgive således, at man egentlig kunne kalde det lovgivning med tilbagevirkende kraft. Jeg vil gerne gentage, at vi ikke betragter dette forslag som en lovgivning med tilbagevirkende kraft.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Fru Aase Olesens bemærkninger får mig til at komme med en indsigelse. Det kan jo ikke nytte noget, at man oppe fra denne talerstol kommer og siger, at det, man nu gør, ikke har noget med tilbagevirkende kraft at gøre. Der er en række særlige forhold, der spiller ind, og det kan ikke være rigtigt, hvis der kun er tale om klargørelse af en lov, at fru Aase Olesen så siger, at nogle har handlet i strid med lovens hensigt. Ja men så siger fru Aase Olesen jo selv, at der har ingen lovgivning været på dette område.

Det er muligt, der er handlet – og det er der – imod lovens ånd og mening, men så er det ikke en klargørelse af en lovgivning på en sådan måde, at man kan give den tilbagevirkende kraft. Netop af den grund, må man sige, har der været et ulovbestemt område, og det drager vi ind nu under lovgivningen,

men anstændigvis kan man ikke give det tilbagevirkende kraft.

Det er rigtigt, at professor Thøger Nielsen har talt for og imod og vel er nået til, at man går ind for at give en tilbagevirkende kraft. Det er synspunkter, som han har gjort gældende, men det er os her i dette ting, der ud fra vor overbevisning, en overbevisning om ikke at give love tilbagevirkende kraft, som jeg forstår fru Aase Olesen deler, skal afgøre sagen.

Derfor må jeg appellere så kraftigt, som jeg kan det, til dem, der har ment, at de falder for synspunkter, som Thøger Nielsen har lov til at hævde, men som det er vor afgørelse klart at gå imod, fordi vi ikke må forfalde til at give en lov tilbagevirkende kraft. Det hjælper ikke noget, at man kan gøre en handel om, det er der flere der skal til at gå ind i. Det hjælper ikke noget, at man kan klare tingene på en eller anden måde. Vi må ikke give en lov tilbagevirkende kraft.

Maisted (FD):

Jeg er heldigvis ikke medlem af skatte- og afgiftsudvalget, som jo kun gør tilværelsen vanskelig for den danske befolkning og også giver et fantastisk forvirret indtryk i enhver henseende; næsten alt, hvad de foretager sig, har jo betydning, at den danske skatteyder er blevet ringere stillet. Men det er ganske klart, at et forslag, hvor man pludselig også vil lovgive med tilbagevirkende kraft, kan jeg heller ikke være med til, og jeg agter at stemme imod dette lovforslag.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Ændringsforslag nr. 4, som er stillet til dette lovforslag om holdingselskaber, er en meget alvorlig sag. Der er allerede her i dag blevet rettet meget vægtige og kraftige indvendinger mod den tanke, der ligger bag ændringsforslag nr. 4, og jeg er taknemlig for de udtalelser, der er kommet både fra regeringspartierne ordførere og fra hr. Bernhard Baunsgaard.

Vi plejer at have det princip i dette land, at vi ikke giver skærpende skattelove tilbagevirkende kraft, og når man alligevel fra visse sider vil gøre det i denne sag, henholder man sig til den argumentation, som professor Thøger Nielsen er fremkommet med. Jeg er glad for det indlæg, vi har fået fra professor

[Ministeren for skatter og afgifter]

Thøger Nielsen, og jeg er også glad for de positive bemærkninger, der har været om dette arbejde. Som hr. Tastesen meget rigtigt sagde: professor Thøger Nielsen har lavet sit arbejde godt og perfekt og redeligt. Spørgsmålet er nu, om folketinget også gør sit arbejde godt, perfekt og redeligt.

Thøger Nielsen havde til opgave at undersøge, hvorledes man kunne beskatte nogle dispositioner, som vi ønskede at beskatte, og som tidligere ikke kunne beskattes efter den gældende lovgivning. Det har han givet teoretiske anvisninger på. Men det er folketingets ansvar at vælge vejen, og vores ansvar går ikke alene på, om vi løser det problem, vi står over for, det går sandelig også på, hvorledes vort samfund skal være indrettet. Skal vort samfund være indrettet på en måde, så de mennesker, der disponerer i tillid til loven, således som loven er formuleret, og som den praktiseres, en skønne dag mange måneder senere kan vågne op og få at vide, at det, de gjorde i sin tid, pludselig har nogle helt andre virkninger end dem, der fremgik af loven?

Navnlig har man fra fru Aase Olesens og også fra andres side måttet gøre vold på sig selv for at skjule det problem, at der her er tale om, at vi ændrer borgernes retsstilling med tilbagevirkende kraft.

Lad os prøve at gå de argumenter igennem, som man har forsøgt at fremstille. Hr. Tastesen sagde, at vi ikke tager noget fra nogen ved denne her lovgivning. Ja men hvad er det da for noget? Folk har handlet i tillid til en lovgivning. Det, vi tager fra nogle, er tilliden til, at man i dette land kan handle efter den lovgivning, der er gældende. Jeg ved ikke, hvad der er værre at tage fra nogen end tilliden til folketingets love.

Hr. Lenger og hr. Rahbæk Møller pegede på en ting, som givet har spillet en rolle for forslagsstillerne. De siger, at det her drejer sig om én stor handel, som vi vil til livs. Ja men de har jo taget fuldstændig fejl af, hvad det her drejer sig om. Når man lever i en retsstat, når man lever i et land, hvor man ikke giver straffelove tilbagevirkende kraft, når man lever i et land, hvor man ikke giver skærpende skattelove tilbagevirkende kraft, så er det netop, fordi det ikke er op til magthaverne at vurdere, hvorvidt man kan lide den enkelte borger eller ikke kan lide den enkelte borger eller hans dispositioner. Det

er kendetegnende for en retsstat, at alle er lige for loven. Det har været op til folketinget og mig selv som minister at lave nogle love forinden, men vi har ikke forudset det dér. Vi rydder op i det arbejde, men ikke med tilbagevirkende kraft.

Fru Aase Olesen sagde, at de mennesker, der har handlet, ikke har handlet i god tro. Ja men hvor i alverden ved fru Aase Olesen det fra? Hvad vil det sige at handle i god tro? Det vil sige, at man handler i tillid til de love, der er der, i tillid til, hvorledes lovene er formuleret, i tillid til praksis, hvis der er en praksis for området. Nu har der ikke været en langvarig praksis på området, men der har været en lov, der trådte i kraft den 1. januar 1984. Hvis det ikke er i god tro, hvad er det så for et signal, fru Aase Olesen sender ud til borgerne? Er det et signal, der går ud på, at vi laver nogle love og der står i lovene og bemærkningerne, hvad det drejer sig om, men hvis I handler efter dem, så er I faktisk ikke i god tro, for I skal tænke hurtigere, klogere, mere forsigtigt end vi i folketinget, der laver lovene? Det kan da ikke være et signal, man sender ud fra en gruppe, fra et parti, der står for tanken om en retsstat i dette land.

Fru Aase Olesen siger, at man er på kanten af lovens hensigt. Ja men hvor ved fru Aase Olesen fra, at man er på kanten af lovens hensigt? Vi har nogle skattelove, der er udviklede, der er besværlige. Det er rigtigt, at alle de dispositioner er underkastet ligningsmyndighedernes vurdering. Jeg ved ikke, om de alle holder. Det lovforslag, vi laver i dag, har ingen indflydelse på ligningsmyndighedernes vurdering, men hvad vil det sige, at vi skal lave en lov, der griber ind i ligningsmyndighedernes vurdering og simpelt hen beskylder disse folk, der har handlet, for at handle på kanten af lovens hensigt? Det er helt uforståeligt.

Endelig det sidste argument, fru Aase Olesen anførte, at de pågældende har mulighed for at annullere. Det har hr. Hagen Hagensen allerede talt om. Jeg spørger igen: hvor ved fru Aase Olesen det fra? Ja, fru Aase Olesen kan sige, at Thøger Nielsen har skrevet, at der ofte er mulighed for at omgøre, og der har nok været forsigtige advokater eller revisorer, der har lavet et forbehold. Jeg spørger mig selv: hvor ved Thøger Nielsen det fra? Det er muligt, han kender nogle af

[Ministeren for skatter og afgifter]

de kontrakter. Vi kender dem ikke. Det er da en mærkelig moral at sige, at hvis der har medvirket advokater eller revisorer, som har været forsigtige, fordi de har været i tvivl, eller måske fordi de har lavet et specielt arrangement på kanten af loven og derfor lavede et forbehold, så slipper de fri, men de andre slipper ikke fri. Ja men hvad er det dog for noget, man er ved at lave?

Så må man også huske på, at det jo her drejer sig om mennesker, og det drejer sig om transaktioner, som har fundet sted fra den 1. januar og nu til i dag i december måned. Der kan være sket en masse ting med disse mennesker. Der kan være sket dødsfald i familien, så man ikke kan gøre noget om. Der kan være sket opsplitning af ægteskaber, så man ikke kan lave noget om. Der kan være sket en masse ting, hvor folk siger: ja men der er nok et forbehold, men vi ønsker ikke at lave det om. Vil fru Aase Olesen, fordi der står en bemærkning i Thøger Niensens resposum, lave en lov, som er så gennemført uretfærdig over for dem, der ikke kan lave det om, og som er fuldstændig i strid med retsprincipper?

Det er ikke sædvanligt, at vi taler så længe, når der er tale om en andenbehandling, men vi befinder os ved noget fantastisk centralt for vort samfund, og dette, at der er en eller to eller ti eller hundrede, der slipper godt fra en transaktion, som vi ikke har forudset, er en lille pris at betale for, at vi bevarer et retssamfund, hvor folk kan stole på lovene.

Jeg synes, at man skal betænke sig meget, før man støtter et ændringsforslag, der fuldstændig ændrer den tillid, borgerne kan have til de love, som vi med stor umage forsøger at lave, men som selvfølgelig aldrig nogen sinde kan være fejlfri.

Tastesen (S):

Det, som adskiller denne sag fra andre, lignende situationer omkring skattelovene, er den helt specielle situation, man har befundet sig i på dette område. Mange af de ansøgninger, der er kommet, er jo gået til ligningsrådet i forbindelse med forhåndsbesked, og ved andre har man taget forbehold over for skattemyndighedernes godkendelse. Det vil sige, at i en lang række af disse sager er der taget et forbehold over for lovens hold-

barhed. Er det maskeret udbytte, eller er det ikke?

Hvis dette ændringsforslag vedtages, vil det givetvis være således, at man kan omgøre. Der er for det første dem, som i forvejen har taget et forbehold. For det andet har ligningsrådet en bemyndigelse til at tilgodese de særlige hensyn, der skal tages, og her har ministeren også en mulighed for i sidste instans at gribe ind som den ansvarlige, således at retssikkerheden i denne situation kan fastholdes.

Men det, som sådan set er grundlaget for vores beslutning, er naturligvis den lovgivning, som er trådt i kraft den 1. januar i år, og som regeringen og folketinget har et ansvar for som fremhævet af ministeren. Jeg må sige, at det egentlig er ganske forfærdeligt, at det forholder sig sådan, at en regering med dens bagland ikke har ressourcer til at sikre en lovgivning, der er så klar, at den forhindrer misbrug af den karakter, som vi har oplevet igennem 1984.

Ved tidsskriftet Revision og Regnskabsvæsen har man meget hurtigt været i stand til at anvise det private erhvervsliv med advokater og revisorer – jeg husker f.eks. en sådan artikel i december 1983 – hvilken form man skulle bruge for at kunne unddrage sig den hensigt, der var med loven i forbindelse med generationsskiftet. Folketinget og regeringen har på et meget sent tidspunkt, på et alt for sent tidspunkt, reageret heroverfor for at få standset den tvivl.

Men at tvivlen er til stede, kommer da i høj grad til udtryk i ministerens svar til fru Pia Kjærsgaard i spørgetiden den 28. november i år. Ministeren sagde her for et øjeblik siden: hvor kommer fru Aase Olesens påstand om, at vi er på kanten af loven, fra? Den kunne for så vidt komme fra ministeren selv, som i sit svar til fru Pia Kjærsgaard siger – folketingets forhandlinger 1984-85, sp. 2801 –: »Som nævnt i mit svar af 2. november 1984 ... kan der imidlertid være tilfælde, hvor de almindelige aktieavancebeskatningsregler ikke finder anvendelse ved aktieoverdragelse til et holdingselskab, men hvor forholdet betragtes som maskeret udlodning. I så fald sker der en udbyttebeskatning hos hovedaktionærerne af hele afståelsessummen efter ligningslovens § 16 A.« Det vil altså sige, at der hele vejen igennem har været megen tvivl om disse forhold.

[Tastesen]

Af hensyn til de andre ordførere, som mener, at Thøger Nielsen har vejret for og imod, skal jeg sige, at der er ingen tvivl om, at Thøger Nielsen, som formentlig ikke har en mærkelig moral – jeg synes, hans moral må være mindst lige så god som ministerens, selv om han tænker anderledes – til allersidst siger, jfr. betænkningen: »Der foreligger således en situation af meget speciel karakter, som ikke helt kan sammenlignes med de problemer, der normalt foreligger, når nye skatteregler indføres, og man kan komme til at stå over for vanskelige afgørelser ved bedømmelse af det nøjagtige tidspunkt for en aktieafståelse – før eller efter ikrafttrædelsesdatoen – navnlig når afståelsen har fundet sted med forbehold af ret til omgørelse.«

Og det drejer det sig om i et meget, meget stort antal af de afgørelser, som er truffet.

Hagen Hagensen (KF):

Det var, som om hr. Tastesen kunne henviser til, at der var en lang række sager, der havde været til bedømmelse i ligningsrådet, som hr. Tastesen er medlem af, og hvorfra man naturligvis ikke kan udtale noget om, hvad der er behandlet. Men der skulle altså være en lang række sager; før har vi talt om, at det var ganske få, måske kun en enkelt sag. Efter det, der er kommet frem om meddelelser af bindende forhåndsbesked fra ligningsrådet – jeg kender ikke deres indhold – skulle de for øvrigt være afgivet efter den 4. ds., og så er der jo ikke noget problem overhovedet.

Men hvorfra har hr. Tastesen sin viden om, at det givetvis vil være således, at de kan omgøres? Ja, det er da muligt, at ligningsmyndighederne kan give deres tilladelse dertil, men kan de gribe ind i de aftaler, der er mellem parterne, medmindre der er et klart forbehold derom, noget, som vi ikke ved noget om? Kan man afgøre derved, at man siger, at fordi skattemyndighederne vil give lov til det, så kan andre forlange at få tingene gennemført? Jeg tror nej. Her griber man ind i de privatretlige aftaler på en sådan måde, at det aldeles ikke kan lade sig gøre. Man kan ikke bestemme over de enkelte parter. Det afhænger af dem, om de vil søge en tilladelse til omgørelse.

Med hensyn til, hvad der er svaret – jeg skal i øvrigt ikke svare på ministerens vegne,

men hr. Tastesen læste op fra et svar, ministeren har givet på et spørgsmål – er der da ingen tvivl om, at ligningsmyndighederne har praktiseret fuld beskatning af maskeret udbytte i en række – og da kan jeg vist føje til: en lang række tilfælde. Det ved jeg ikke noget om. Hvorfor skulle man ændre på disse forhold nu? Jeg ved i dette øjeblik ikke noget om, hvorvidt denne sag, der navnlig tales om her, kan give anledning til, at man gør brug af det regelsæt, man har, og den praksis, der er. Det er ikke noget, der tilkommer os at afgøre. Det er ligningsmyndighederne, der skal gøre det.

Hr. Tastesen nævnte, at man ville komme til at stå over for vanskelige afgørelser, og citerede i den forbindelse professor Thøger Nielsen. Lad det være. Alle har lov til at have synspunkter. Vi har ingen vanskelig afgørelse her, for det er så rent, som noget kan være: vi må ikke give skærpende skattelove tilbagevirkende kraft. Det retsprincip må fortsat være gældende.

Hermed sluttede forhandlingen.

Formanden:

Vi går til afstemning, og jeg beder medlemmerne indtage deres pladser og blive på dem, idet jeg forstår, at der ikke er stor afstand mellem stemmerne.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3
vedtoges med 82 stemmer mod 73.

§ 1 med de foretagne ændringer
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 om en ny affattelse af § 2
vedtoges med 80 stemmer mod 74.

§ 2 i den nye affattelse
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Anden behandling af lovforslag nr. L 99:

Forslag til lov om ændring af afskrivningsloven. (Skibe).

(Fremsat 7/12 84. Første behandling 7/12 84. Betænkning 12/12 84).

Der var stillet 9 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

*Forhandling***Lykketoft (S):**

Socialdemokratiet hilser med tilfredshed, at det denne gang er lykkedes at skabe tilslutning fra regeringspartierne og de radikale til ændringsforslag, der i praksis også standser forskudsafskrivninger på bygningsprojekter, der leases, og afskaffer afskrivning på aktiver i fælles udlejningsvirksomhed, hvor det er enkeltpersoner, der formelt ejer en bestemt maskine, bil eller container.

Disse to ændringsforslag svarer helt nøje til, hvad socialdemokratiet i december 1983 fik stemt ned af regeringspartierne og de radikale. Vi påpegede dengang, at uden disse tilføjelser ville der være alvorlige huller i lovgivningen, og det får vi nu ret i. Blot er det ærgerligt, at erkendelsen fra folketingets flertal også denne gang kommer med stor forsinkelse, og at hullerne i mellemtiden er blevet flittigt udnyttet. Det er ikke den slags, der øger respekten for folketingets overblik, at det altid er advokaterne fra Bornholm og omegn, der er forud for folketinget.

Ændringsforslaget om at slække regeringens afskrivningsbegrænsning for skibe ved

at fritage anparter med mellem 10 og 30 ejere går vi imod. Under udvalgsarbejdet havde vi for så vidt sympati for at søge en eller anden dispensationsbestemmelse udformet, hvorefter visse partrederikonstruktioner med et mindre antal ejere kunne slippe, men i samråd har ministeren ganske overbevisende argumenteret for, hvorfor dette ikke er praktisk muligt, og derfor må vi fastholde, at alle skibe med mere end 10 ejere skal være omfattet af indgrebet, som det oprindeligt blev foreslået fra regeringens side.

Lad mig sige om forslaget som helhed, at i sin hele tankegang svarer regeringens lovforslag, som jeg også gjorde opmærksom på ved førstebehandlingen, til den afskrivningsbegrænsning for skibe, som socialdemokratiet sammen med SF fremsatte forslag om i december 1983 med henblik på en gradvis afvikling af skatteleasingen på dette område. Men for mindre end et år siden afviste den samlede borgerlighed jo som bekendt pure et indgreb og beskyldte os andre for at true beskæftigelsen på værfterne voldsomt. Den slags trusler kommer jo altid og især omkring forslag, der tilsyneladende kun er sikret et beskedent flertal i folketinget. De kommer aldrig i så høj grad i forbindelse med forslag, der på forhånd er sikret et meget bredt flertal i folketinget som det, regeringen her har foreslået. I hvert fald erkendes det jo nu fra alle sider, at leasingformen er samfundsøkonomisk alt for dyr, og at den skattemæssige selvbetjeningsbutik må lukke også på skibsområdet med det udbud, der nu er på markedet.

Som det fremgik af mine bemærkninger om ændringsforslagene, har socialdemokratiet al grund til at være tilfreds med den samlede udformning, afskrivningsindgrebene mod skatteleasing dermed vil få. Jeg tror, at folketinget hermed for sidste gang har beskæftiget sig med enkeltindgreb over for dette område. Næste gang gælder det en systematisk reform af skattesystemet, så skatte-tænkning i alle former kan blive stækket.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg skal lade alle de bemærkninger ligge, som hr. Lykketoft gjorde om »hvad sagde vi«. Dem klarede vi, så vidt jeg ved, ved første behandling, og hvordan målene gik ind i